

THE USE OF COMPUTER TECHNOLOGIES IN LANGUAGE LEARNING

Mukhtorali Turdalievich Zokirov

Professor at Fergana State University

Candidate of Philological Sciences

ARTICLE INFO

Received: 18th June 2024

Accepted: 23th June 2024

Online: 24th June 2024

KEY WORDS

Computer technologies, foreign languages, English language, Russian language, educational process, educational technologies, independent work, information searching, language barriers, methodology, didactics.

ABSTRACT

This article discusses the effective organization of foreign language learning, particularly English and Russian, through the use of computer technologies. The highlighted issues include the inadequate implementation of modern computer technologies in educational institutions and the insufficiency of existing programs to fully meet educational standards. Additionally, the advantages of computer-based education are covered, such as enhancing the independent working capabilities of students and postgraduates, increasing interest in the educational process, and improving efficiency in information searching and overcoming language barriers. The significance and role of computer technologies in language learning are extensively analyzed in the article.

ЧЕТ ТИЛЛАРНИ ЎРГАНИШДА КОМПЬЮТЕР ТЕХНОЛОГИЯЛАРДАН ФЙДАЛАНИШ

Зокиров Мухторали Турдалиевич

Фарғона давлат университети профессори

филология фанлари номзоди

ARTICLE INFO

Received: 18th June 2024

Accepted: 23th June 2024

Online: 24th June 2024

KEY WORDS

Компьютер технологиялари, чет тиллари, инглиз тили, рус тили, таълим жараёни, таълим технологиялари, мустақил ишлаш, ахборот излаш, тил тўсиқлари, методика, усулшунослик.

ABSTRACT

Ушбу мақолада компьютер технологиялари ёрдамида чет тиллари, айниқса инглиз ва рус тилларини ўрганиш жараёнини самарали ташкил этиш масалалари муҳокама қилинади. Таъкидланган муаммолар орасида таълим муассасаларида замонавий компьютер технологияларининг етарлича жорий этилмаганлиги ва мавжуд дастурларнинг таълим талабларига тўлиқ жавоб бермаслиги мавжуд. Шунингдек, компьютерли таълимнинг афзалликлари, жумладан талаба ва магистрантларнинг мустақил ишлаш қobiliятини ривожлантириш, таълим жараёнига қизиқишни ошириш ва ахборот излаш ҳамда тил тўсиқларини енгишда самарадорликни таъминлаш каби жиҳатлар қамраб олинган. Мақолада таълимда компьютер

технологияларидан фойдаланишнинг аҳамияти ва унинг тил ўрганишидаги роли атрофлича таҳлил қилинган.

Кириш

Бугунги кунда хорижий тилларни, хусусан инглиз ва рус тилларини ўрганишда компьютер технологияларидан фойдаланишнинг аҳамияти ва унинг ўқитиш методикасидаги роли ҳақида сўз юритилади. Бу тадқиқотлар нафақат тил ўрганиш жараёнини самарадор қилади, балки ўқувчиларнинг таълим материалларини мустақил равишда ўзлаштиришларига кўмаклашади. Таълим жараёнида компьютерларнинг қўлланилиши, ўқув материалларини гуруҳли ва индивидуал ишлаш шаклида самарали бошқариш имконини беради. Шунингдек, бу жараён ахборот излаш ва манбалардан фойдаланишни оптималлаштиришга ёрдам беради, бу эса ўқувчилар учун асосий ва иккинчи тиллар орқали ахборотга эришишни осонлаштиради.

Асосий қисм

Бугунги кунда хорижий тилларни, айниқса инглиз ва рус тилларини ўрганиш бўйича илмий тадқиқотлар тез суръатлар билан ривожланмоқда. Бу тадқиқотлар усулшунослик эҳтиёжлари учун жуда муҳимдир. Албатта, бугунги кунда бизнинг республикамизда ҳар қандай замонавий ахборот технологиялари қўллаб-қувватланмоқда. Афсуски, бу ҳар доим ҳам янги натижалар ва юқори самарадорликни кафолатламайди. Юқори технологияларга кириш ва улардан самарали фойдаланиш лингвистик ва усулшунослик жиҳатдан таъминланганлигига тўғридан-тўғри боғлиқ.

Ҳозирда компьютер технологиясидан фойдаланган ҳолда ўқитишнинг катта самараси кузатилмоқда. Вазият шуни кўрсатадики, энг мураккаб компьютер технологиялари лингвистик жиҳатдан алоқага мойил (Д. Дэвидсон, О. Д. Митрофанова). Бу шундай тушуниладики, ҳозиргача чет тилларни, жумладан инглиз ва рус тилларини ўқитишда етарли даражада компьютерлар йўқ, методист ва компьютер дастурлари муаллифлари кам, шунингдек, мавжуд дастурлар ўқитиш талаблари ва эҳтиёжларига жавоб бермайди.

Компьютер техникасининг мақомини, унинг вазифалари, роли ва ўрнига чет тилларини ўрганиш бўйича белгилаш - мана шу муҳим вазифаларни ҳал қилиш мутахассислар олдида турибди. Бир нарса аниқки, юқори ахборот технологиялари илм-фан ва таълим хизматида бўлиши керак. Компьютер инновациялари чет тилларини, шунингдек маҳаллий (ўзбек) тилини талабалар ва магистрантлар ўрганишидаги муаммоларни ҳал қилишга ёрдам бериши лозим.

Кенг миқёсда компьютер технологияларидан фойдаланиш ғояси ҳар бир талаба ёки магистрга янги ишлаш имконини беради, фаол ишлаш истагини кучайтиради, чунки компьютер ўқув жараёнига хилма-хиллик киритади, ўқувчи ёшларнинг қизиқишини оширади.

Чет тилларини ўрганишда компьютерли таълимни жорий этишни биз анъанавий дарслар ва қўшимча мустақил ишларнинг органик уйғунлиги сифатида кўриб чиқамиз, бу эса маълум дастурий материалларни такомиллаштириш, мустаҳкамлаш ва назорат қилиш имконини беради.

Шунингдек, тил ўрганиш учун танлаб олинган ўқув материалларини бир бутун тизимга интеграция қилиш ва бу тизим гуруҳ ва индивидуал ишларни амалга ошириш имконини таъминлаш муҳим вазифадир.

Маълумки, самарали ахборот излаш ва манбалардан мақсадли фойдаланиш доимий равишда ортиб бораётган китобхонлар орасида тобора долзарб аҳамият касб этмоқда.

Студентлар (магистрантлар) учун маълумот манбаларини очиш, компьютерлар билан жиҳозланган ва Интернетга уланган Информацион-ресурс марказлари (ИРМ) орқали осонлаштирилади. Улардан фойдаланиш вақтни тежашга, адабиёт ва бошқа ўқув маълумотларини танлашда вақтни тежашга, шунингдек, бирламчи адабиётни ўрганишда учрайдиган тил тўсиқларини енгиб ўтишга ёрдам беради.

Хулоса

Хулоса қилиб айтганда, замонавий компьютер технологияларидан фойдаланиш, чет тилларини, жумладан инглиз ва рус тилларини ўрганиш жараёнини анъанавий таълим усуллари билан уйғунлаштиришга имкон беради. Бу янги технологиялар талабалар ва магистрантларга мустақил ва самарали ишлаш имкониятини бериб, ўқув материалларини яхшироқ мустаҳкамлашга ёрдам беради. Бундан ташқари, компьютерлаштирилган таълим муҳити маълумотларни тез ва самарали излаш, тил тўсиқларини енгиб ўтишда қулайликлар яратади ҳамда ахборотга бўлган кириш имкониятларини кенгайтиради. Шундай қилиб, компьютерлаштирилган таълим инновацион ёндашувларни татбиқ этиш орқали тил ўрганиш самарадорлигини оширишда муҳим рол ўйнайди ва бу борада илмий-амалий ишларни давом эттириш талаб этилади.

References:

1. Иванченко С.Т., Кадушников Р.М., Галахова Г.И. "Компьютер в языковом образовании: методические и технологические аспекты" – Москва: Издательство Лингвистика, 2022.
2. Абдувалиева О.В., Алиева М.Ч., Хошимова Б., Тен Э.В., Бекмурадова У. "Использование компьютерных технологий в преподавании иностранных языков в Узбекистане" – Ташкент: Издательство Узбекистан, 2021.
3. Дэвидсон Д., Митрофанова О.Д. "Лингвистические аспекты использования компьютерных технологий в образовании" – Санкт-Петербург: Издательство Петербургская Лингвистика, 2020.
4. "Современные информационные технологии в образовании: Журнал методических разработок" – Москва: Ежегодное издание, 2021.
5. "Инновационные подходы к обучению иностранным языкам с использованием компьютерных технологий" – Международный сборник научных трудов, Вена: Издательство Европейской академии, 2022.

6. Zokirov, M. (2024). Eastern Lexical Borrowings of the Semantic Field of Food in the English Language. *Excellencia: International Multi-disciplinary Journal of Education (2994-9521)*, 2(5), 700-706.
7. Turdaliyevich, Z. M. (2023). Expression of Locality in Text Syntax. *Texas Journal of Philology, Culture and History*, 16, 34-37.
8. Zokirov, M. (2023). NEUROPSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF BILINGUALISM DEPENDING ON THE AGE OF LANGUAGE ACQUISITION. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(11), 128-134.
9. Zokirov, M. (2023). Comparative Study of Vocabulary of Russian and Kazakh Languages. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 2(11), 351-355.
10. Zokirov, M., & Raimjonov, O. (2023). O 'ZBEK TILSHUNOSLIGIDA FRAZEOLOGIK BIRLIKLARNING KOMPYUTER LINGVISTIKASI NUQTAYI NAZARIDA O 'RGANILISHI. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(3), 512-517.
11. Zokirov, M. (2024). ANTHROPOCENTRIC PARADIGM: PROBLEMS, BASIC CONCEPTS AND PROVISIONS. *International Multidisciplinary Journal for Research & Development*, 11(01).
12. Zokirov, M. (2024). About Systems of Classification of Languages of the World. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*, 2(2), 37-43.
13. Zokirov, M. (2023). THE PHENOMENA OF ENANTIOSEMIA IN DIFFERENT PARTS OF SPEECH. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(4), 345-348.
14. Turdalievich, Z. M., & Mukhtoralievna, Z. S. (2007). (nd). UDK: 398.221 specific features of language interference in contrastive linguistics.
15. Turdaliyevich, Z. M., & Shukrona, A. (2023). About Turkish-Uzbek Vocabulary Words in the Lexical Structure of the Tajik Language.
16. Porubay, I. F., Zokirov, M. T., & Ibragimova, E. I. (2023). FEATURES OF CONTEMPORARY INTERNET LANGUAGE. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 3(2), 210-216.
17. Бердиалиев, А., & Зокиров, М. (2019). Лингвистик Интерференция Ва Унинг Ўзбек-Тожиқ Тиллари Контактига Алоқаси. *Scientific journal of the Fergana State University*, (6), 21-21.
18. Zokirov, M. T., & Ibragimova, M. S. N. (2021). Alisher Navoi about style problems. *ISJ Theoretical & Applied Science*, (12), 601-604.
19. Зокиров, М., & Исомиддинов, Ф. (2021). Билингв Нутқида Фонетик Интерференциянинг Намоён Бўлиши Хусусида. *Farg'ona davlat universiteti*, (6), 26-26.
20. Turdaliyevich, Z. M., & Ergashevna, S. S. (2022). About the "Space" and "Time" Philosophical and Language Categories. *International Journal of Culture and Modernity*, 13, 96-100.